

Handboek Podiumpresentatie van Walter Roozendaal

Handboek Podiumpresentatie *heet het een honderddertig pagina's tellende boekje van Walter Roozendaal. Een stevige titel, die een zekere omvattendheid suggereert. Maakt Roozendaal zijn pretenties waar?*

De presentatie van een koor is de laatste tien jaar een hot item en je struikelt dan ook over de workshops, cursussen en andere vormen van overdracht waarin dit item centraal staat. Ook in Vocaal was het onderwerp 'Het oog wil ook wat' – want daar hebben we het hier over. Dat er een boek verscheen over dit onderwerp is alweer even geleden en het was dan ook met enige nieuwsgierigheid dat ik naar dit Handboek van Walter Roozendaal uitkeek.

Walter Roozendaal is een veelzijdig en bescheiden mens, die gestaag doorgaat met wat hij ziet als zijn missie: het overdragen van zijn kennis, vaardigheden en inzichten op het gebied van (theater-)regie, muziek en vertelkunst. Zijn jarenlange ervaring op deze gebieden hebben hem tot een be- en gedreven docent gemaakt.

Zoals Roozendaal zelf is ook zijn Handboek Podiumpresentatie helder gestructureerd. Eigenlijk draait alles om zijn kernbegrippen *algemene uitstraling* en *communicatie*. Dat die begrippen nauw samenhangen zal duidelijk zijn: de uitstraling van een koor is iets dat onmiddellijk gecommuniceerd wordt ('wat komen die rommelig dat podium op, zeg'), maar een onderwerp als uitstraling biedt tegelijk ook de mogelijkheid om nu eens iets anders dan rommeligheid te communiceren. En precies hierover gaat het boekje van Roozendaal, die in zijn inleiding direct al aangeeft dat hij niet ingaat op aspecten als 'choreografieën en het toevoegen van uitbeeldingsmomenten'. Hij gaat in een twaalfstal hoofdstukken vooral in op de beginselen van de presentatie.

Na een hilarische schets van hoe het vooral *niet* moet (de in zichzelf gekeerde musicus die niet weet hoe een applaus te nemen aan het eind van een prachtig concert of de koorzangers die geconcentreerd zijn op wat hun dirigent doet en vergeten dat er ook nog een publiek is) komt Roozendaal tot wat hij ziet als de kern van de communicatie tussen musicus en publiek: het innerlijk laten (mee)beleven door de luisteraars van de muziek. Zijn kernbegrippen zijn daarom (in het kort) *voortdurende communicatie tussen uitvoerende en publiek, innerlijk meebewegen van het publiek met de musicus en een open, ontspannen en in jezelf gevestigde houding*.

In de volgende hoofdstukken en vooral in de omvangrijke hoofdstukken 2 en 3 werkt Roozendaal deze kernpunten uit. Hoofdstuk 2 gaat over 'De wijde open blik' van de uitvoerende die zich letterlijk enorm wijd opent in de richting van het publiek. Via boeiende oefeningen in dit hoofdstuk (waaronder de oefening met het hekje) komen we in hoofdstuk 3 bij de drie basisoefeningen: *Aarden, Ruim en beschikbaar aanwezig zijn* en wederom de *Wijde, open blik* met de *Tandenborstel-tandpasta-oefening* (om misverstand te voorkomen: dat gaat niet over tandenpoetsen maar over het je aanwennen van de gewoonte om met die open blik je publiek tegemoet te treden).

Na de behoorlijk technisch veeleisende hoofdstukken 2 en 3 (ik heb de oefeningen een week lang voorafgaand aan het tandenpoetsen gedaan en kreeg echt door wat Roozendaal bedoelde) volgen zeer praktische hoofdstukken over *Opkomen* (Hoe loop je eigenlijk? Hoe voorkom je het bekende 'druppelapplaus' bij binnenkomen met je koor?), *Applausbeheer* (een mooie term die de lading dekt; kernbegrip: heet je publiek welkom!), *De echte luisteraar*,

Afgaan (met een aantal heel interessante en concrete 'technieken' om Af te Gaan en om een Afgang te voorkomen).

Uitstapjes in het boek vormt het hoofdstuk Acteren? Kernbegrip daarbij vormt de vraag '...hoe ik mensen kan openen om niet alleen vanuit muzikaal-technische gegevens te zingen, maar ook vanuit een innerlijke betrokkenheid.' Roozendaal put daarbij uit zijn grote ervaring als verteller. Zeggen, Zien en Zijn vormen daarbij de kernbegrippen. 'Zeggen' is minder rijk dan zien omdat de stadium van het inleven wordt overgeslagen: '...wanneer mensen vanuit jouw Zien (het beeldende moment waarin je voor je luisteraars perspectieven opent) eerst gevoelsmatig met je meeleven staan ze direct veel opener voor je tekst!'

Het Handboek Podiumpresentatie van Walter Roozendaal is een rijk boek voor dirigenten en koren die aandacht willen besteden aan alle aspecten van de presentatie, een rijker boek dan ik hier kan weergeven. Een bezwaar is misschien dat het te rijk is aan oefeningen, suggesties en ideeën. Als je als koorzanger of dirigent al een kwart beheerst van wat Roozendaal ons te bieden heeft, ben je al een eind op streek. Het inspirerende en intrigerende docentschap van Roozendaal doet de rest.

Walter Roozendaal: Handboek Podiumpresentatie. Uitgave Walter Roozendaal, 2007. Bestellen via www.lulu.com (zoek op 'Roozendaal') of via www.muzemuzette.com.

© Hilbrand Adema 2008